

показники включають індикатори задоволення соціальних і культурних проблем, які стосуються як працівників компанії, так і суспільства загалом. Єдиних критеріїв оцінювання соціальної ефективності не існує, що ускладнює вимірювання соціального впливу та порівняльність зібраної інформації про нього.

Отже, показники сталого розвитку допомагають зацікавленим сторонам компанії ухвалювати зважені рішення, що базуються на структурованій належним чином обліковій інформації та розвиненій бізнес-аналітиці. Виробництво “стержневої” інформації, яка забезпечує конкурентні переваги будь-якій компанії – це за суттю є створенням цінності в системі обліку. При цьому мислення менеджменту повинно бути зорієнтоване не на продукцію (послуги), а на рішення проблем клієнтів і суспільства.

Список використаних джерел

1. Bebbington J. *An overview of accounting for externalities*, in Freedman, M. and Jaggi, b. (eds), *Advances in Environmental Accounting*. – London : Association of Chartered Certified Accountants, 2001. – P. 19–27.
2. Gray R. *Is accounting for sustainability actually accounting for sustainability and how would we know? An exploration of narratives of organizations and the planet* / R. Gray // *Accounting, Organizations and Society*. – 2010. – Vol. 35. – P. 47–62.
3. Burritt R. L. *Sustainability accounting and reporting: fad or trend?* / R. L. Burritt, S. Schaltegger // *Accounting, Accountability and Auditing Journal*. – 2010. – Vol. 23. – No. 7. – P. 829–846.

УДК:657.37

JEL-класифікація: M 41

Левицька С.О.,

д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного господарства та природокористування

ОЦІНКА ДОХОДІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА

Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах на етапах свого завершення. На жаль, проблемними питаннями залишаються сьогодні підходи щодо практичної імплементації реформованих методів обліку доходів бюджетних установ, зокрема, потребують уточнення: класифікація доходів; критерії оцінки економічної вигоди для відображення їх в обліку та звітності; документування операцій, що формують обмінні та необхідні доходи.

Відповідно до статті 13 Бюджетного кодексу України власні надходження бюджетних установ поділяються на групи та підгрупи [1]:

1. Група № 1: надходження від плати за освітні послуги, що надаються згідно із установчими документами:

- підгрупа 1: плата за послуги, що надаються бюджетними установами відповідно до їх основної діяльності;
- підгрупа 2: надходження від додаткової (господарської) діяльності;
- підгрупа 3: плата за надання в оренду майна;
- підгрупа 4: надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна).

2. Група № 2: інші джерела власних надходжень бюджетних установ:

- підгрупа 1: благодійні внески, гранти та дарунки;
- підгрупа 2: кошти, що отримують установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів;
- підгрупа 3: кошти, отримані від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів;
- підгрупа 4: кошти, отримані від реалізації майнових прав на фільми, вихідні матеріали фільмів та фільмокопій, створені за бюджетні кошти за державним замовленням або на умовах фінансової підтримки.

Бюджетний кодекс України розглядає доходи суб'єктів господарювання державного сектора як власні надходження від операцій обміну – група № 1 повністю та підгрупи 2, 3, 4 групи №2, від необмінних операцій – група № 2 підгрупа 1.

Згідно з МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій (податки і трансферти)» [2], МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» [3] дохід - валові надходження економічних вигод чи потенціалу корисності. При цьому, дохід слід оцінювати за справедливою вартістю.

Далеко не кожне збільшення активів та/або зменшення зобов'язань характеризує момент отримання доходу. НПСБОДС 124 «Доходи» (п.2) регламентує операції, за результатами яких надходження коштів взагалі *не пов'язано з економічною вигодою / потенціалом корисності* [4].

Ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає економічну вигоду як *«потенційну можливість* отримання підприємством грошових коштів від використання активів» [5]. Відповідно, для оцінки реальної платоспроможності (наявності грошового забезпечення) необхідно виділити нараховану та/або одержану економічну вигоду за результатами завершеної господарської операції.

В свою чергу, корисність – економічне поняття, яке охоплює якісну й кількісну характеристики впливу на результативність функціонування економічної системи.

Потенціал – наявні в суб'єкта ресурси, їх оптимальна структура та вміння раціонально використати їх для досягнення поставленої мети [6]. Тобто, потенціал корисності – обґрунтування економічної ефективності використання за цільовим призначенням *в часі* ресурсів, що підтверджує правомірність їх утримання суб'єктом на балансовому обліку. *Відповідно, економічна вигода – реалізація потенціалу корисності.*

Деталізація часу, форми, призначення одержаних активів обумовлюють потребу в якісному розширенні критеріїв оцінки визнання доходів через вартісну оцінку економічної вигоди (потенціалу корисності):

- *економічної вигоди* – матеріально-грошових надходжень, одержаних або підлягають одержанню в результаті операцій підприємницького характеру;
- *соціально-економічної вигоди* – економічної вигоди, оцінка якої враховує як прямі надходження активів, так і задокументовану оцінку впливу операції на збільшення економічної вигоди за результатами реалізації відповідних соціальних програм;
- *соціально-економічного ефекту* – нематеріальної соціально-економічної вигоди, одержаної суб'єктами господарювання через оцінку попередження та зменшення втрат (в т.ч. транзакційних), а також доходів, очікуваних за наслідками таких витрат.

Міжнародна практика регламентує більш детально умови визнання доходів бюджетних установ та їх оцінку, що необхідно врахувати на етапах впровадження МСБОДС в облікову систему вітчизняних бюджетних установ. Відповідно до МСБОДС 9, 23 класифікація обмінних та необмінних доходів більш деталізована, умови визнання доходу уточнено. Відтак, дискусійним є об'єднання таких видів доходів в одному НПСБОДС 124.

Список використаних джерел

1. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2010 р. № 2457-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій (податки і трансферти)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
3. МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» [Електронний ресурс]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи»: наказ Міністерства фінансів України 24.12.2010 № 1629. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV (з чинними змінами і доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 [Текст] / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. - 864 с.

УДК 657.372.1

Ловінська І.Г.,
асистент кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПРИЙНЯТТЯ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО БАЛАНСУ

Сучасна бухгалтерія зосереджена на кінцевих потребах тих, хто використовує облікову інформацію для прийняття рішень, незалежно від того,